

Lit. B. Nr 11034

Ink. den 31 89 50
No 8950

App. No 29

Klass. No 323 Ord 33 Inlemnadt 1883 KI 155 e m.
Tjensteann. Söderhamn

Generalpostkontoret
1883 d. 29 d. ex. kl. 12 p.m. i Stockholm
E. J.
Enkefru Trapp vagrar, efter erstat-
len barmidan om natt händtgöring, med-
saga stationen Rägunda, med mindre
hon derför erhåller 15 kronor månat-
ligen utöfver arvedet; skrifvulle derom
afgifit sig är. Särskällningar eller utbedes.

M. Lindgren
F. af P. C. Exp. J. J.

Erik Lindgren

Kortlivade postnamn i Gävleborgs län

Introduktion

Förlagan till denna skrift tillverkades för åtskilliga år sedan. Med erfarenhet av produktionen under tiden sedan dess har jag funnit det angeläget att kunna informera mina läsare om bakgrunden till häftet och till sedan dess för mig inträffade förändringar på det produktionstekniska området. Detta krävs inte minst på grund av att häftet är så påvert i sin utformning.

Under en sommar på 1970-talet, då jag tjänstgjorde på poststyrelsens presstjänst, fick jag ökat intresse för postens historia. Ledig tid kunde jag utnyttja i centralarkivet där studierna gav mig sådan information som jag trodde skulle kunna glädja andra i omarbetad form. Detta ledde bl a till att jag länge efter återkomsten till Växjö skrev boken "Posthistoria från Ljungby kommun", utgiven 1980.

För att kunna erbjuda den till ett lågt pris beställde jag 1000 exemplar, men det skulle visa sig att intresset var lågt. Trots den därav betingade förlusten gav jag mig på en andra bok, denna gång med en förändrad titel, sedan en god vän sagt mig att ordet posthistoria inte hade någon säljande effekt. Den andra boken fick därför namnet "Kommunikation i gränsbygd".

Den gick litet bättre, kanske därför att såväl hembygdsvännerna i gränstrakten mot Skåne som medlemmarna av Traryds frimärksklubb var intresserade. Bara en liten del av upplagan, även denna gång 1000 ex, ligger kvar osåld. Intresset för den andra boken gav mig nytt hopp och jag skrev 1982 boken "Kommunikation i Västbo". Resultatet blev i stort sett samma som för gränsbygdsboken efter en reklamkampanj hos hembygdsföreningar i Jönköpings län.

Uppmuntrad av detta gav jag mig i kast med en fjärde bok, "Kommunikation i Allbo". Denna, på 224 sidor, gick däremot inte alls bra och större delen av upplagan ligger kvar osåld. Detta gäller tyvärr också de följande böckerna. De är i dag ett lysande exempel på kapitalförstöring. En vän i Smålands författarsällskap kommenterade mina bekymmer om detta ungefär med orden: "*Du får väl göra som andra, när deras böcker inte går att sälja, d v s strimla dem*". Det rådet har jag inte följt men jag förmodar att de osålda exemplaren blir förstörda på ett eller annat sätt efter min bortgång.

Ändå har jag inte slutat med produktionen av posthistoria. När jag kåserat för hembydsföreningar och filatelistklubbar om postens historia, har intresse nämligen funnits, dock inte så stort att jag kunnat finna belägg för behovet av en på vanligt sätt tryckt bok.

Jag har därför försökt lösa problemet med skriftlig presentation av framforskade uppgifter på ett annorlunda sätt. Med hjälp av en ordbehandlare har jag skrivit texter som omfattar så begränsade områden att de kan inrymmas på högst 50 sidor. Skrifter på 20-50 sidor har jag möjlighet att tillverka själv. Jag gör en förlaga som finns tillgänglig för kopiering varje gång någon önskar ett exemplar.

Det betyder att lagerhållningen begränsas till förlagan. Det har under en tioårsperiod hunnit bli många sådana. Av de flesta har blott ett fåtal kopior gjorts efter hand, men det finns några skrifter som har efterfrågats så mycket att jag fått anledning sätta förlagan i min lilla kopiator många gånger, ja ända upp till ett 40-tal.

Jag har till och med några läsare som uttrycket önskan om att förvärva ett exemplar av varje skrift i min produktion. Dessutom är Postmuseum en given avnämare. Men det har aldrig blivit fråga om så stora upplagor att kostnaderna för förlaga och den efter hand något moderniserade maskinparken kunnat täckas.

För de första häftena (nr 31-81 och 101-185 enligt förteckningen sist i detta häfte) använde jag en Amstrad ordbehandlare. Därefter har jag oftast använt den Acer varmed jag arbetar nu i kombination med en Panasonic skrivare. De är för länge sedan omoderna men täcker mitt behov. Jag hade dock gärna velat kunna komplettera med en scanner eller en modernare skrivare, så att jag kunnat redigera direkt på skärmen. Jag måste nu nöja mig med att göra förlagan färdig med hjälp av en sax och en klisterpinne över en enkel ljuslåda. Ändå har ännu ingen av mina läsare klagat på dålig kvalitet. Jag vågar förmoda att med möda framforskade uppgifter har förblindat dem så mycket att de inte ägnar själva utförandet någon större uppmärksamhet. Kanske är de för snälla.

Dessa sidor har jag gjort som ett tillägg till den ursprungliga förlagan för att på ett enkelt sätt kunna lämna en för mig angelägen information om min verksamhet. Det är inte någon vinstgivande hobby men glädjande för mig att kunna utöva den utan de stora ekonomiska uppoffringar som den krävde under de första åren.

Sist i häftet lämnas en förteckning på samtliga skrifter i den posthistoriska serien. Min ambition är, att innan livsfunktionen avtar för mycket, kunna återge mera av vad de gamla dokumenten döljer. En målsättning, kanske ouppnåelig redovisas på nästa sida.

När jag började skriva posthistoria, var målet att täcka småländsk sådan i vad gäller landsbygdens postanordningar. Städerna ville jag lämna därhän av flera skäl, framför allt på grund av svårigheten att få fram detaljer i den ofantligt omfattande dokumentationen i postens mer än 3000 hyllmeter digra arkiv. Det var också med den målsättningen jag arbetade när jag till sist gav upp tanken på fortsatta böcker, efter att det visat sig att böckerna om posthistoria i Jönköpings län inte alls blev efterfrågade (nr 11, 12 och 15 i förteckningen sist i detta häfte). Ca 2500 ex av dessa tre utgåvor ligger osålda i min friggebod och kommer väl att förintas så småningom.

Det var alltså dags att gå över till en annan presentationsmetod på sätt som jag redovisat på föregående sida. Men målsättningen har jag behållit, d v s att inte lämna någon poststation på landsbygden därhän. Detta gällde nu inte längre bara Småland utan hela Götaland och även Svealand.

De geografiska områdena för varje häfte får nu inte omfatta för stora ytor, eftersom jag inte kan tillverka tjocka skrifter. Innehållen i varje häfte kan därför variera från en enda socken till ett helt härad, åtminstone ett litet sådant. Jag har också funnit det lämpligt att låta häften omfatta posten kring järnvägslinjer.

Detta framgångssätt har emellertid lett till att vissa vakuum har uppstått på olika håll i landet. Min avsikt att skriva något om varje postanstalt utanför stadsområden kan delvis fullföljas, om jag täcker upp enstaka orter, som så att säga blivit över efter tidigare vald indelning. Jag har därför börjat göra små skrifter som speglar posthistorien på enstaka orter inom ett landskap, orter på inbördes avstånd som sammanförs utan att de egentligen har med varandra att göra, men vars posthistoria speglar händelser av skilda slag.

En annan målsättning är att kunna komma med en skrift som förklarar posttekniska termer och hänvisar till sidor i skrifter där jag lämnar exempel på praktisk tillämpning av gällande regler. En sådan skrift tänker jag också låta innehålla ett alfabetiskt register över alla de poststationer, som jag berättat om och en uppgift över numret på den skrift i vilken man finner uppgifter om den önskade poststationen. Det finns redan orthänvisningar i 1988 års upplaga av skrift nr 200 till drygt 4000 "behandlade" orter, men denna saknar register för posttekniska termer.

Om Du som nyttillkommen läsare orkat med att ta del av denna sent tillkomna introduktion, hoppas jag att Du också är intresserad av att läsa fortsättningen av detta nu kompletterade häfte.

Växjö i april 2000

Hembygdens stora reform

Under de tre decennier som Wilhelm Roos arbetade såsom postman genomgick postverket stora förändringar. I egenskap av chef för postverket (1867-1889) genomförde han en mängd viktiga och genomgripande reformer. Det postala författningsväsendet nyordnades och postverkets organisationsformer moderniserades. Posthemmanen slapp sin skyldighet att svara för postföring, lantbrevbäring inrättades och Postsparbanken kom till, för att nu nämna något av nydaningen.

En av de största reformerna började genomföras 1874, då postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen. Den ersattes med ett stort antal nya postgångar samt poststationer, "en i var socken" som det sades i riksdagsbeslutet, om än med tillägget "där så behövdes".

Man kan påstå att resultatet av just denna reform är det som mest påtagligt speglas i verksamheten på det lokala planet under en lång period från och med 1874. Mängder av stämmoprotokoll skvallrar om vilken betydelse reformen hade för de enskilda socknarna och om hur församlingar, som inte fick del av förbättrad postservice ofta gjorde sig påminta i kampen för rättvisa. För hembygdsforskare har handlingar i anslutning till denna reform stort intresse, men också senare handlingar som speglar förfäders intresse för postgången.

Efter en omfattande utredning i samråd med länsstyrelserna preciserades det konkreta sättet att genomföra reformen i en kunglig förordning den 5 december 1873. Ett bemyndigande att planera för omorganisationen hade lämnats tidigare. Därigenom hade förberedelser kunnat göras och i hälften av rikets län kunde kronobrevbäringen upphöra redan den 1 januari 1874, däribland i större delen av Gävleborgs län och i Kopparbergs län. 530 svenska poststationer inrättades över en natt så att säga.

I ett brev till regeringen den 15 maj 1874, vars koncept generaldirektör Wilhelm Roos själv skrev, redovisades resultatet. De resterande länen redovisades i ett nytt brev den 25 juni 1875, men inte förrän två år senare hade kronobrevbäringen avskaffats i sin helhet.

Den ursprungliga avsikten var att omorganisationen skulle genomföras 1874, men i många fall måste det anstå med ändringar. Till grund för uppskov hade länsstyrelserna åberopat *"såväl i orterna pågående järnvägsanläggningar, vilka då de fullbordas, måste föranleda en väsentlig omreglering av postförbindelserna, som ock ännu på prövning beroende frågor om förändrad indelning i fögderier och härad m m"*.

Ett annat skäl till försening av omorganisationen uppgavs vara uteblivna anbud på postföring eller att avgivna anbud befunnits oantagliga vid poststyrelsens prövning. I några fall hade organisationsförslagen kommit till poststyrelsen mycket sent år 1873 eller till och med inte förrän ett stycke in på år 1874. Då hade postverket inte kunnat lösa frågan på annat sätt än genom att anmoda länsstyrelserna att vidta sådana åtgärder, att kronobreven kunde "på behörigt sätt, mot ersättning av postmedlen fortskaffas". Den "fortskaffningen" skulle ske utan att betunga dem som dittills varit skyldiga att fullgöra kronobrevbäringen.

Detta problem uppstod bl a i södra Hälsinglands fögderi, varigenom t ex poststationen i Hanebo inte kunde öppnas förrän den 1 juli 1874.

Poststyrelsen redovisade i sina brev till regeringen den 15 maj 1874 och den 25 juni 1875 länsvis i detalj vilka nya postgångar som hade inrättats i postverkets regi, hur långa de nya linjerna var och hur ofta postföring fullgjordes på dem samt tillökningen i antalet s k postförda mil per år. Dessutom lämnades länsvis uppgifter på antalet nyinrättade poststationer. Under år 1874 hade sålunda 530 nya poststationer öppnats inom tolv län. Under första halvåret 1875 tillkom 611 "kronobrevbäringspoststationer" i 13 län.

I vissa områden försenades omorganisationen på grund av att vissa kontrakt inte kunde sägas upp och först med juli månads utgång 1877 ansågs kronobrevbäringen vara helt övertagen av postverket.

Det totala antalet nya poststationer som dittills inrättats på grund av att postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen uppgick till 1141, när poststyrelsen redovisade resultatet i sitt brev till regeringen den 25 juni 1875. Av andra skäl öppnades fortlöpande andra poststationer, många förenade med järnvägsstationer. Totala antalet nya poststationer under år 1874 var 671, under år 1875 658 och under 1876 var det 81. Några av de mest olönsamma drogs in och nettoökningen i poststationsbeståndet blev 623 under år 1874 och 642 under år 1875. Ändå kom många socknar att känna sig förfördelade genom att de inte fick egna poststationer.

Omorganisationen blev dyrbar för postverket. Tidigt började man undersöka vilka möjligheter till besparing som fanns och i en framställning till regeringen i september 1876 sökte poststyrelsen sanktion för att pröva "vilka stationer, som i anseende till synnerligen obetydlig rörelse, böra indragas". Därmed togs det första steget till lantbrevbäring, en nyhet som introducerades 1878. Innan man kom så långt hade några av de minsta poststationerna blivit indragna. Ersättningen blev då i allmänhet lösväskor som utväxlades med närmast belägna poststation. I några fall hänvisades kunderna till relativt närbelägna nyinrättade järnvägsstationer som vid tillkomsten förenades med postservice.

Frågan om tidig indragning av de minsta poststationerna "såldes" till postförvaltarna i ett cirkulär från poststyrelsen den 27 september 1875. I detta anmodades de att lämna vissa statistiska uppgifter för sina respektive poststationer under deras första verksamhetsperiod. Jag hänvisar i de följande berättelserna till "1875 års besparingscirkulär" när jag berättar om förändringar som berörda postmästare föreslog i anslutning till detta.

Annefors

Annefors
1874-07-01--1880.08-31

Enligt poststyrelsens beslut den 7 oktober 1873 skulle en poststation inrättas i Annefors. Den öppnades inte förrän den 1 juli 1874 och kapellpredikanten Johan Wallman blev föreståndare med 150 kr i årsarvode. Detta nedsattes till 75 kr enligt poststyrelsens beslut den 13 juni 1879, varigenom poststationen fick en frist att överleva, men det hjälpte inte. Den drogs ändå in med augusti månads utgång 1880.

När omorganisationen planerades i anslutning till att postverket skulle ta över ansvaret för kronobrevbäringen införskaffades anbud för postföring på de olika delsträckor som skulle komplettera postverkets eget nät på grund av att kronobrevbäringslinjerna drogs in. För postföringarna mellan Bollnäs postkontor och flera orter som t ex Annefors kapell, Rengsjö, Hellbo och Katrineberg hölls sålunda en entreprenadauktion den 13 november 1873 på Bollnäs gästgivaregård. Avgivna anbud kompletterades med ytterligare i efterhand och man får intryck av att det var "säljarens marknad", d v s postverket fick fördelaktiga anbud på grund av konkurrensen.

En sammanställning över kostnaderna under år 1877 för de många nya poststationerna visade på skrämmande siffror för de flesta. Sålunda anges för poststationen i Annefors en förlust på kr 654:20, Poststationen hade under det året bara sålt frimärken för 85 kr, medan föreståndarens arvode var 150 kr och postföringskostnaden mellan Bollnäs och Annefors kr 499:20.

Sammanställningen låg till grund för beslut om hur den fortsatta organisationen skulle vara. Landskansliet i Gävle redovisade i ett brev till poststyrelsen den 5 februari 1879 sina synpunkter på frågans lösning. Då anfördes att Annefors och Katrinebergs annexförsamlings prästerskap och fjärdingsmän hade för stort avstånd till poststationerna "för att vederbörande tjänstemän skulle kunna anses pliktiga att själva därifrån avhämta eller dit förskaffa sina tjänsteförsän-

delser". Landskansliet ansåg därför att de nämnda poststationerna borde bibehållas tills vidare; "dock skulle ej ringa besparing i kostnaderna därför vinnas, om posten i stället för å nuvarande linje, befördrades mellan Annefors och Alfta, 1.0 mil, å vilken linje finnes körbar väg på vinter- som sommartiden".

Ändå kom tillägget i brevet att landskansliet ville senare yttra sig om eventuell lantbrevbäring till de båda platserna. Det dåliga utfallet hade, som nämnts i inledningen av detta kapitel, bland annat resulterat i nedsättning av Johan Wallmans årsarvode till hälften. Den 29 januari 1880 skrev han till poststyrelsen och sade upp sitt kontrakt per den 1 mars samma år på grund av avflyttning från Annefors.

Poststyrelsen kontaktade då landskansliet som skrev den 30 april 1880 att "något hinder icke förefinnes för indragning vid instundande juni månads utgång av poststationen i Annefors med villkor, att samtidigt därmed anordnas lantbrevbäring mellan Alfta och Annefors".

En vikarierande poststationsföreståndare fick anskaffas för mellanperioden, fröken Aurora Hellström. Hon skötte poststationen till och med augusti för ett arvode av sex kronor per månad. Den 1 september 1880 kunde hon lämna ifrån sig datumstämpel, sigill och andra inventarier. Med Johan Kristoffer Hagström på Annefors gård tecknades kontrakt om lantbrevbäring med en tur per vecka. Även andra än de tjänstebrevsberättigade fick dra nytta av lantbrevbäringen och kommunen utsåg ett ombud som kunde vara den förmedlande länken till lantbrevbäraren för sockenborna.

Hamra

Hamra
1874-01-01--1879-06-30
1890-07-01--1908-12-31
1910-04-01--

När postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen i Gävleborgs län inrättades en poststation den 1 januari 1874 i Hamra. Till föreståndare antogs skolläraren Olof Hedin med 150 kr i årsarvode.

"*Stor nöd och fattigdom tycktes vara rådande i Olof Hedins hem*" skrev postmästare Frithiof Cedermark i ett brev till poststyrelsen den 30 oktober 1876, när han inventerat poststationen och lämnat över inventarier m m till byggmästaren Per Arvidsson. Hedin hade avsatts genom poststyrelsens beslut den 25 september 1876.

En undersökning av kostnaderna för poststationerna inom Gävleborgs län år 1877 visade att Hamra poststation gick med en årlig förlust av 190 kr. Postföringen dit gick på 150 kr och föreståndarens arvode var detsamma. Frimärksförsäljningen uppgick bara till 110 kr. Dessa siffror låg till grund för det ställningstagande som postverket gjorde i samråd med länsstyrelsen under loppet av 1878 vid planering för lantbrevbäring.

I ett brev till postkontoret i Gävle den 5 januari 1879 bekräftade landskansliet gjorda överenskommelser och anmälde att till kommunombud för Hamra kapellag som förmedlande länk med lantbrevbäraren skulle antas kronojägaresonen August Eriksson, boende nära kyrkan. Landskansliet skrev en månad senare direkt till poststyrelsen och anmälde följande beträffande Hamra:

"Hinder för indragning av denna poststation och gångposten däremellan och Loos möter icke, såvida lantbrevbäring en gång i veckan anordnas. Avståndet mellan Loos poststation och Hamra kapell är 1.4 mil.

Lantbrevbäraren anses böra avlämna och avhämta försändelser till och ifrån prästerskapet uti prästgården, belägen inom brevbäringslinjen, samt hos fjärdingsmannen i Hamra dennes tjänsteförsändelser. Länsmannen i orten är för närvarande föreståndare för postanstalten i Loos, men då annat förhållande inträffar, bör lantbrevbäraren avlämna och avhämta försändelser till och från länsmannen, därest dennes bostad kommer att ligga i närheten av brevbäringslinjen och länsmannen sådant påfordrar".

Postmästaren i Gävle tecknade kontrakt med Aron Ek i Hamra om att fullgöra lantbrevbäring mellan Los och Hamra med en ersättning av kr 2:75 per tur, fram och åter. Efter sträckan 2.8 mil motsvarade detta 91 öre per mil. Anordningen trädde i kraft med juli månads ingång 1879.

Vid kommunalstämman med Hamra kapellag den 2 mars 1890 utsågs ordföranden J Halfvarsson att göra framställning till poststyrelsen om att få en poststation i

Hamra. Inte minst på grund av ökade kostnader för lantbrevbäringen gick poststyrelsen med på detta och redan den 1 juli 1890 fanns det åter en poststation i Hamra.

Den skulle komma att dras in en gång till, men det var då inte fråga om någon kortlivad period för poststationen längre. Anmärkas bör kanske att uppgiften om att poststationen efter den 1 januari 1909 fick heta Lillhamra inte stämmer riktigt. Poststationen i Hamra drogs nämligen in den andra gången i anslutning till att Orsa-Härjeådalens järnväg öppnades och den dåvarande poststationsföreståndare, kronojägaren Jonas Halfvarsson blev av med sitt arbete som postman. Det var en helt annan poststation som öppnades i Lillhamra den 2 januari 1909, nämligen en förenad post- och järnvägsstation.

Hamra fick därefter igen sin poststation efter en framställning den 25 september 1909 av Hamra Kapellags Besparingsskog och Skogsmedelsfond, som gav bidrag med 300 kr om året till föreståndarens ersättning. På sådana villkor öppnades en poststation i Hamra på nytt den 1 april 1910. Kronojägaren Jonas Halfvarsson blev åter poststationsföreståndare, men denna gång utan direkt ersättning från postverket.

I all korthet kan nämnas att Jonas Halfvarssons dotter gifte sig med Henning Halvarsson (ej släkt) och övertog poststationen vid Hennings död. Hon arbetade som föreståndare till 1962, då efterträdd av brorsdottern Birgitta Halvarsson. När Birgitta tre år senare flyttade till Västerås, övertog Elsa Andersson poststationen i Hamra.

Hanebo

Hanebo
1874-01-01--1878-09-22

Som en komplettering till nätet av poststationer efter kronobrevbäringens upphörande öppnades den 1 juli 1874 en poststation i Hanebo. Genom poststyrelsens beslut den 15 maj 1874 antogs skolläraren Sven August Hvenlund till föreståndare med 240 kr i årsarvode. Det fanns redan tidigare regelbunden postgång förbi Hanebo

genom att postlinjen mellan Söderhamn och Bollnäs passerade Mo Myskje och Hanebo. Postföringen däremellan var dubbel, d v s den genomfördes två gånger i veckan och för postföringen ansvarade posthemmanet no.6 Florhed i Mo socken. Ägare av detta var kapten Borgenzaum. Han begärde i december 1861 att få fullgöra postföringen ena gången i veckan norröver genom Regnsjö socken i stället för genom Hanebo socken. Efter en lång utredning beslöt poststyrelsen den 29 augusti 1864 att på länsstyrelsens hemställan bibehålla postföringen i oförändrat skick. Tio år senare organiserades postföringen söderut från Bollnäs på ömse sidor om sjön Hertén.

Eftersom det inte gick att genomföra omorganisationen i anledning av postverkets övertagande av kronobrevbäringen i Gävleborgs län i vad gäller Hanebo m fl socknar i södra Hälsinglands fögderi från 1874 års ingång, fick poststyrelsen bekosta ersättningen för kronobrevbäringen där under första halvåret 1874. Det var fråga om ett belopp på sammanlagt kr 137:42, vilket reglerades under augusti 1875 genom en "anordning" från poststyrelsen till länsstyrelsen i Gävle.

Poststationen med namnet Hanebo blev inte så gammal. Norra stambanan var nämligen under framväxt och kunde på en delsträcka öppnas för allmän trafik den 22 september 1878. Lantpoststationen i Hanebo drogs in och i stället öppnades en förenad post- och järnvägsstation i Kilafors, där stationsinspektör Carl Ernst Berggren fick betjäna alla dem som tidigare vänt sig i postärenden till Sven August Hvenlund. Ännu ett kortlivat postortsnamn kunde läggas till handlingarna.

Hellbo

Hellbo
1874-07-01--1879-06-30

Vid planering för ny organisation i anslutning till att postverket skulle ta över ansvaret för kronobrevbäringen var det avsett att som föreståndare för en poststation i Hellbo anställa organisten Nils Jonsson. Postmästaren i Söderhamn skrev emellertid till poststyrelsen den 9 januari 1874 och föreslog förre bruksinspektör H W Jäderholms hustru Katarina Charlotta till denna syssla på grund av att Nils Jonsson var "avlägsset boende".

Detta kunde poststyrelsen inte acceptera, eftersom en gift kvinna inta var myndig och till poststationsföreståndare endast kunde antas myndiga personer. I realiteten blev det ändå fru Jäderholm som fullgjorde arbetet, men avtalet tecknades med maken själv enligt beslut av poststyrelsen den 28 maj 1874.

Poststationen öppnades den 1 juli 1874 och årsarvodet blev 150 kronor. Den fick inte så stor omsättning och under 1877 såldes exempelvis frimärken för bara 140 kr. Kostnaden för postföringen mellan Bollnäs och Hellbo uppgick samtidigt till kr 449:28 och med tillägg av poststationsföreståndarens arvode, 150 kr, blev resultatet en förlust för år 1877 på kr 459:28.

Det blev ändring genom att Kilafors station öppnades i september 1878. Detta föranledde landskansliet att i sin sammanställning den 5 februari 1879 av tänkta åtgärder vid lantbrevbärings införande konstatera följande:

"Sedan post numera utväxlas med Kilafors station, möter ej vidare hinder för indragning av ifrågavarande poststation och kärrposten å linjen Hellbo-Bollnäs, 1.8 mil, utan lantbrevbäring".

Det blev sålunda ett snopet slut för poststationen i Hellbo. Den drogs helt sonika in med utgången av juni 1879. Det blev genast en reaktion från invånare i byn Hå som begärde att få bidrag med 75 kr om året för postgång mellan Bollnäs och Hå en gång i veckan. Under remissbehandlingen av ärendet lämnade postmästaren i Bollnäs avslutningsvis den information som framgår av illustrationen. Poststyrelsen ansåg därefter vid fördragning den 13 november 1879 att ärendet inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Jag åter frågan om inrättande af lantbrevbäring angår, anser jag en sådan åtgärd vara helt och hållet obehöflig, så det visat sig att byn Hås invånare alltså postgången emellan Bollnäs och Hellbo upphörde, regelbundet två gånger i veckan haft bud i Bollnäs öfverens gångerna då de äfven här på sommaren gång afhentat post, hvarför jag vid denna

most för afstjörda bifall till väsendenas
anhållan.

Bollnäs postexpedition den 7 Nov. 1879

Här bör kanske tilläggas att Hå fick en egen poststation den 1 april 1886, som ingalunda kom att höra till de kortlivade. Den avvecklades inte förrän den 30 maj 1970.

Hille
1874-01-01--1879-06-30

Hille(byn)

Klockaren P Zimdahl blev föreståndare för den poststation som öppnades med 1874 års ingång i Hille strax norr om Gävle utmed den gamla postföringslinjen till Härnösand via Söderhamn, Hudiksvall och Sundsvall.

I Hille fanns sedan slutet av 1850-talet en brevlåda för avgående post, uppsatt rutinmässigt liksom på ett 50-tal andra platser i landet vid postföringslinjer för att underlätta avsändandet av frimärkta brev. Brevlådan hade inte utnyttjats särskilt mycket. Statistiken visade på genomsnittligt 22 brev per månad under 1869, 24 under 1870, 33 under 1871, blott 2 under 1872 och 76 under 1873. Man kan förmoda att statistiken blivit felaktig under de båda sist angivna åren.

Klockare Zimdahl hade 240 kr i årsarvode enligt poststyrelsens brev till postmästaren i Gävle den 7 november 1873 och det ändrades inte under den period på 5½ år som han fick vara föreståndare. Poststationen drogs nämligen in den 30 juni 1879. Landskansliet i Gävle skrev i sitt brev till poststyrelsen den 5 februari 1879 följande om poststationen i Hille:

"Denna poststation synes utan olägenhet kunna indragas; dock under förbehåll att lantbrevbäring i stället anordnas mellan Hilleby och postkontoret i Gävle. I Hilleby, beläget 0.7 mil från Gävle invid allmänna landsvägen äro för närvarande kommunalstämmans ordförande, fjärdingsmannen och klockaren, vilken bör utväxla postförsändelser till och ifrån prästerskapet, bosatta, och länsmannen ävensom kommunalnämndens ordförande hava

sin postgång så ordnad, att lantbrevbäringen tills vidare kan inskränkas till den nu föreslagna korta väglängden".

Postnamnet Hille skulle inte återkomma, men däremot öppnades en förenad post- och järnvägsstation med namnet Hillebyn den 1 februari 1930 fyra år efter att Ostkustbanans stationshus byggdes. Sedan kyrkoherde Bengt Wallman i ett brev till poststyrelsen den 13 januari 1949 påpekat att namnet var felkonstruerat, beslöt poststyrelsen efter kontrakt med bl a järnvägsstyrelsen, telegrafstyrelsen och ortnamnskommissionen att ändra namnet till Hilleby den 1 juli 1949. Poststationen fick åter namnet ändrat den 1 oktober 1969, den gången till Gävle 12 med centralisering av postutdelningen till huvudpostkontoret i Gävle och ibruktagandet av brev-bärarbilen "Tjorven".

Till Kungl. Generalpoststyrelsen.

Med anledning av erhållen remiss dnr I b) 136/49 den 19 januari 1949 angående kyrkoherden Bengt Wallmans i Hillebyn skrivelse rörande poststationsnamnet Hillebyn får ortnamnskommissionen meddela, att den intet har att erinra mot namnformen Hilleby. Kommissionen anhåller att få del av Kungl. styrelsens blivande beslut i ärendet.
Uppsala den 28 januari 1949.

KUNGL. ORTNAMNSKOMMISSIONEN

Bengt Hesselman Jöran Sahlgren Erik Schalling

Bengt Hesselman

Jöran Sahlgren

Erik Schalling

Helge Lindberg
Helge Lindberg

Ilsbo

Ilsbo
1874-01-01--1879-06-30
1937-05-22--

Häradsdomaren Johan Lönnberg blev med 200 kr i årsarvode föreståndare för den poststation som med 1874 års ingång öppnades i Ilsbo. En sammanställning över "det finansiella resultatet av vissa poststationer och postlinjer inom Gävleborgs län för år 1877" visade att poststationen gav ett underskott på kr 840:58. Visserligen var årsarvodet inte överdrivet, men postföringslinjen Rogsta-Ilsbo som behövdes för transporten till Ilsbo gick på hela 675:58. Med den tidens sätt att kalkylera sattes allt detta i relation till frimärksförsäljningen i Ilsbo, vilken bara uppgick till 35 kr under 1877.

Det var bäddat för indragning av poststationen. Efter tidigare förda förhandlingar redovisade länsstyrelsen i ett brev till poststyrelsen den 5 februari 1879 sina synpunkter på hela komplexet och hade inte några invändningar mot att poststationen och postlinjen drogs in. Den ersättande lantbrevbäraren, kommunalskrivaren Jan Forsmark i Åker, skulle dock två dagar i veckan fullgöra delsträckan mellan Rogsta poststation och Rogsta gästgivaregård (vid linjen Kilafors-Gnarp) och en dag i veckan mellan gästgivaregården och Ilsbo skollärareboställe. Gästgivaren i Rogsta Erik Sedvall blev postväskvärdare med 30 kr i årsarvode (eller omkring 14 öre för varje gång som han hade ansvar för väskan mellan postförarens och lantbrevbärarens ankomst).

Den 1 juli 1879 genomfördes omorganisationen och det blev tack och adjö till häradsdomare Lönnberg. Det skulle dröja mer än 67 år tills postnamnet Ilsbo återkom (den 22 maj 1937 med poststationen förlagd till Östanå by). Nu blev det sannerligen inte kortlivat, för det finns ännu när detta skrivs i november 1992.

Andra perioden för poststationen ligger utanför ämnet för detta häfte. Här kan dock kort nämnas att poststationen återinrättades i sammanhang med att trafiken började på Bergsjöbanan. Postdirektören i Sundsvall fick bifall på sin framställning den 18 februari 1937 om indragning av lantbrevbäringen på linjen Hånick - Ilsbo, inrättande av poststationerna Ilsbo och Vattlångsdalen jämte anordnande av vardaglig postföring med buss Hudiksvall - Vattlångsdalen.

M. L.
M. L.
L.
L.

—	7,0	}	0,5
8,30	—		
—	8,30		
11,30	—		
			1,5

498.

Rogsta—Ilsbo.

Rogsta poststation.....	T. L.	5,30	—
Rogsta gästgivaregård (& linjen Kilafors—Gnarp.)	T. L.	—	4,0
Ilsbo skollärareboställe	L.	3,45	—
Postföringen & linjen ombesörjes af lantbrevbärare.	L.	—	12,45

Efter indragningen av poststationen i Ilsbo den 1 juli 1879 fick invånarna sin post med en lantbrevbärare, vars tidtabell efter någon tid blev som illustrationen visar. Platser som inte hade någon egen poststation markerades med petit-stil. I detta fall gick lantbrevbäraren på dagtid. Tid mellan kl 1800 och 0600 enligt vårt moderna sätt markerades på den tiden i tidtabellerna genom att tiduppgifterna inringades för "nattid".

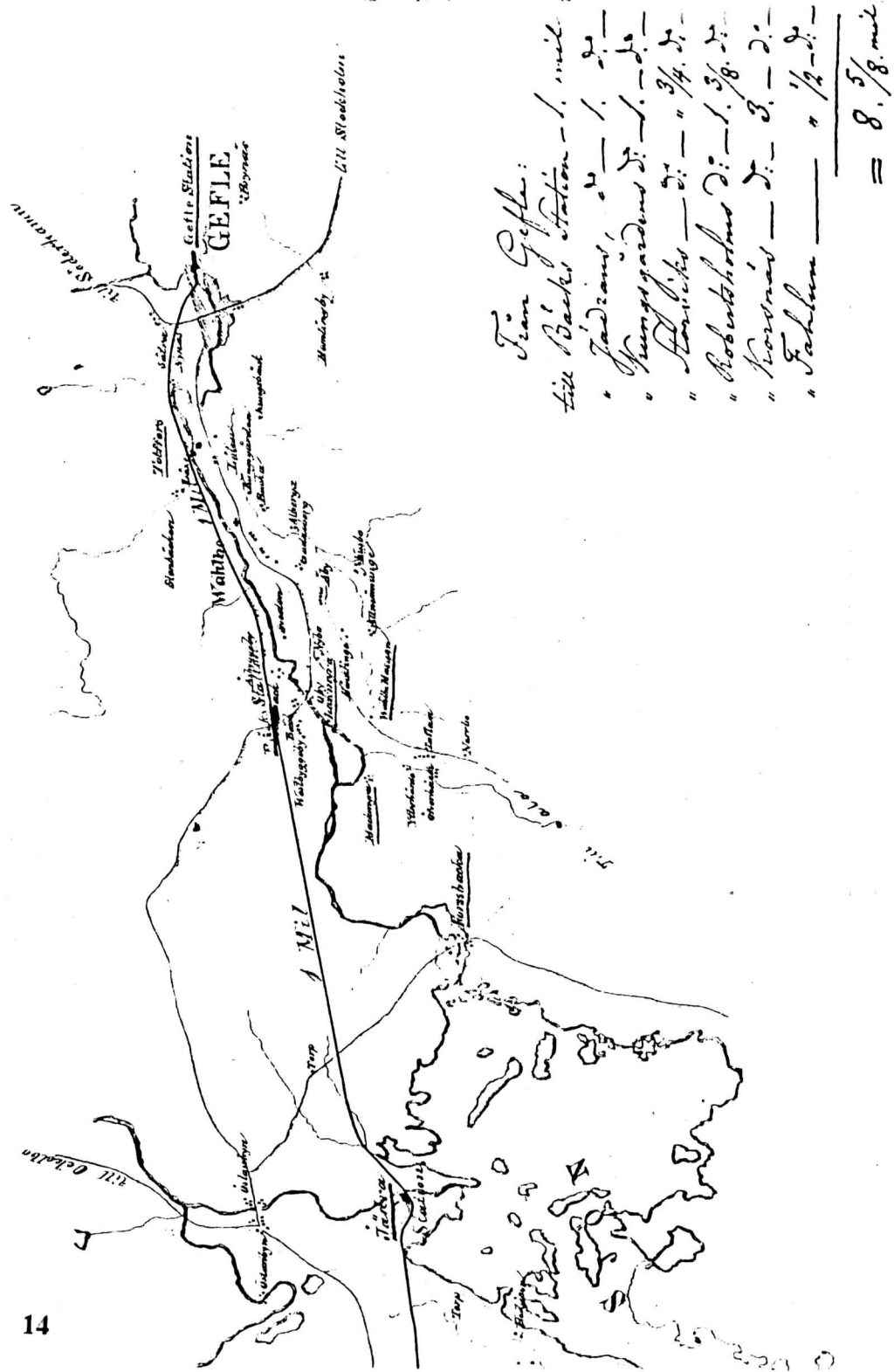
Jädran
1863-05-01--1864-05-14

Jädran

Vid Gävle-Dala järnväg öppnades den 1 maj 1863 en poststation i Jädra järnvägsstation. Om den poststationen som låg inom Sandvikens nuvarande stadsgräns och fick namnet Jädran, är det svårt att finna någon dokumentation. Den drogs in redan den 14 maj 1864 och hann således inte få någon riktig datumstämpel. Poststationer började inte få sådana förrän i slutet av 1868. Vid järnvägspoststationerna användes i stället s k strålstämplor utan datumangivelse.

Avbildningen på nästa sida är en kopia av en del i ett blad med den redovisning av järnvägens sträckning som järnvägsbolaget gjorde till poststyrelsen.

Katrineberg
 1874-07-01--1875-12-31
 Katrinebergs kapell
 1876-01-01--1879-06-30
 1894-07-01--1960-08-31

Katrineberg(s kapell)

Enligt poststyrelsens beslut den 7 oktober 1873 inrättades den 1 juli 1874 en poststation med namnet Katrineberg i Bollnäs landskommun. Jag har inte lyckats finna uppgift med säkerhet om dess förste föreståndare men väl poststyrelsens beslut den 17 augusti 1874 att skogvaktaren T S Högström skulle få 150 kr i årsarvode. Det kan möjligen vara han som fick tjänsten med lägre arvode från början. Han avled i augusti 1875 och hans änka, Kerstin Jonsdotter övertog kontraktet enligt poststyrelsens beslut den 2 september 1875.

Skogvaktar Enkan Kerstin Jonsdotter från Katrinebergs Bruk är född den 18 februari 1819 (milton) i Hanebo församling, eger God kristendoms kunskap, begär oförhindradt H. H. Natte vord orv ämjuiter medborgerligt förtroende, intyggar Katrineberg den 22 Aug. 1875
 N. J. Thunblad
 Kapellpredikant i Amot
 orv tjänstgörande i Katrineberg under Ordinarie's frånvaro —

I avsaknad av fastställt formulär kunde ett frejdintyg ("prästbevis") utformas på detta sätt. Frejdbetyg införades som regel vid anställning av föreståndare för poststationer.

"För att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn" beslöt poststyrelsen den 22 november 1875 att ändra namnet på poststationen Katrineberg till Katrinebergs kapell. Med 1875 års ingång hade en poststation öppnats med namnet Katrineberg i Södermanland.

Den ersattes med poststationen Vadsbro redan den 14 juli 1876, men det kunde man ju inte veta, när man beslöt att ge den hälsingländska poststationen ett suffix.

Vid reglering av postgången inför lantbrevbäringens införande sände postmästaren i Gävle den 9 juni 1879 ett antal förslagskontrakt till poststyrelsen. Ett av dem hade tecknats med kapellpredikanten vid Åmots bruk J G Ekelöf om lantbrevbäring mellan Åmots bruk och Katrineberg fram och åter 3 mil à kr 1.30 per tur eller 43 öre per mil med alternativ utsträckning till Rönjebo. Denna åtgärd ledde till poststyrelsens beslut att dra in poststationen Katrinebergs kapell den 30 juni 1879.

Femton år senare återuppstod poststationen, även denna gång med suffixet kapell. Det blev ett ärende som tog fyra år före beslut, initierat vid kommunalstämman i kapellet sakristia den 22 mars 1891 (diarienummer 1891:7691/1093 med ca 75 sidor i olika remissomgångar).

Lunds poststation

Lunds poststation
1865-05-15--C:a 1868
LUND Å G.D.J.
C:a 1869--1875-09-15

Under perioden 15 maj 1866 - 15 september 1875 använde den poststation som därefter fick namnet Valbo (Södra Valbo från och med 1926 och därefter ytterligare förändringar) ett par olika makuleringsstämplar. Suffixet "poststation" ansågs nödvändigt redan från början. Poststyrelsen kungjorde öppnandet av poststationen i ett cirkulär 1866 med bl a följande text:

"Vid nu inträffande öppet vatten öppnas poststation vid järnvägsstationen Lund å Gävle-Dalabanan inom Gävleborgs län. På det att brev till Lunds poststation icke må förväxlas med brev till staden av samma namn, bära de, som äro ämnade att avgå till förstnämnda ort, alltid finnas åtecknade adressen 'Lunds poststation'".

En strålstämpel utan datumangivelse användes vid Lunds poststation. Sedan poststationerna börjat få makuleringsstämplar med datumangivelse i slutet av 1868, byttes strålstämpeln vid Lunds poststation ut mot en datumstämpel i vilken fanns texten LUND Å G.D.J. förutom datum.

Stinsen Carl August Sundberg blev ansvarig för posten vid Lunds poststation. Han var i tjänst såväl vid stämpelbytet till "LUND Å G.D.J" som till Walbo. I avsnittet om Jädran visas en teckning av en del av järnvägens sträckning sådan som järnvägsbolaget presenterade den vid korrespondens med poststyrelsen.

Mr. 8000

Yrk. d. 8 sept 1875

Till Rönje General Poststyrelsen

1875 den 9 Sept anno; 1875
exp. kungl.

Till ändrikande af förtärdning, när staden Lund, är från och med den 8de denna månad, järnvägsstationen Lunds namn utbytt emot Walbo, hyllet härunder meddelas.

Sigtun den 7 Sept 1875

På Direktörernas för Sigta Dala Jernvägs Aktie Bolags vägnar.

E. Nylander

Enligt detta svärlästa brev "på Direktionen för Gefle Dala Jernvägs Aktie Bolags vägnar" blev järnvägsstationen Lunds namn från och med den 8 september utbytt mot Walbo. Det är väl ovisst från vilken datum den nya stämpeln kunde användas men Yngve Nylander har angett tidpunkten till den 16 september 1875, en uppgift som också ortstämpelkatalogen anammat. Möjligen har man kunnat spåra leveransdatum från Persedelförrådet men det sannolika är att en uppgift i poststyrelsens cirkulär varit källan.

Kungl. L. d. 8 sept i Cirk. om enahanda-namn förändring för stationen i Lund.

Regnsjö (Rengsjö)

Regnsjö
1873-07-01--1879-06-30
1884-01-01--C:a 1891
sedan Rengsjö

En framställning 1868 att få postgången ändrad så att den gick genom Regnsjö socken blev inte framgångsrik (diarienummer Klb 1867:737), men socknen hade ändå fördelen av att få en poststation innan kronobrevbäringsreformen genomfördes. Från och med juli 1873 blev nämligen skolläraren Pehr Stertzell förordnad som föreståndare för den då inrättade poststationen, varvid postföring anordnades med en tur i veckan mellan Bergvik och Regnsjö.

Efter framställning den 17 juni 1874 fick han från 1875 årsarvodet höjt från 60 till 150 kr. Postföringen från Bergvik var emellertid kostsam, hela kr 540:80 under 1877, som framgick av en sammanställning över kostnaderna för poststationer och postföringar i Gävleborgs län. Visserligen hade Stertzell sålt frimärken för 330 kr, men det blev ändå en årlig förlust på kr 360:80 som redovisades till poststyrelsen. Stertzell accepterade poststyrelsens beslut i september 1878 att sänka årsarvodet till 125 kr, men detta var bara en början. Med lantbrevbäringsinförande i länet drogs poststationen in vid halvårsskiftet 1879. Lars Bodin i Flor blev lantbrevbärare på linjen Bergvik - Regnsjö med en ersättning av 4 kr per tur fram och åter.

Ortsbefolkningen tyckte inte att lantbrevbärning var någon fullgod ersättning för poststationen. Vid kommunalstämman i Regnsjö sockenstuga den 29 oktober 1883 fick förre nämndemannen Nils Hansson i Berga och stämmans ordförande Per Persson i Höle uppdraget att skriva till poststyrelsen för att ansöka om att få poststationen återinrättad.

De framhöll i sitt brev oregelbundenheten i postföringen vinter och sommar. Denna hade bl a till följd att deras postadress var Bergvik på sommaren och Söderhamn eller Bollnäs på vintern. En poststation i Regnsjö skulle lösa problemet. Dit skulle postabonnerade tidningar komma året om, oavsett hur postföringen eller lantbrevbärningen var organiserad.

Som föreståndare för poststationen föreslogs Sofie Trapp som bodde i närheten av Regnsjö kyrka. Postmästare Herman Slettengren i Söderhamn menade, att de klagandes problem skulle lösas, om de sommartid kostade på sig några kronor för att hålla en lösväska med poststationen i Bergvik. Han ansåg inte att det fanns något behov av en poststation i Regnsjö socken. Poststyrelsen hade en annan uppfattning och beslöt att poststationen skulle återinrättas med 1884 års ingång. Sofie Trapp fick skriva under ett kontrakt om att ansvara för poststationens skötsel med 150 kr i årsarvode.

		492.				
		Bollnäs—Sundsvall.				
		(Vintern.)				
		(Från den 1 januari 1884.)				
S. M. T. O. Th. F. L.	—	10,0		Bollnäs' postkontor.....	M. T. O. Th. F. L.S. 3,45	—
S. M. T. O. Th. F. L.	11,45	12,0	1,0	Regnsjö poststation (vid kyrkan).....	M. T. O. Th. F. L.S. 1,45	2,0
M. T. O. Th. F. L. S.	12,45	12,45		Regnsjö gästgivaregård (Glöabo by).....	M. T. O. Th. F. L.S. 1,0	1,0
M. T. O. Th. F. L. S.	2,15	2,15	1,2	Mo Mysjö gästgivaregård.....	S. M. T. O. Th. F.L. 11,30	11,30
M. T. O. Th. F. L. S.	2,50	2,50	0,5	Söderala kyrka.....	S. M. T. O. Th. F.L. 10,55	10,55
M. T. O. Th. F. L. S.	3,45	5,0	1,5	Söderhamns postkontor.....	S. M. T. O. Th. F.L. 9,0	10,0
M. T. O. Th. F. L. S.	6,30	6,45	1,0	Norråla poststation.....	S. M. T. O. Th. F.L. 7,15	7,30
M. T. O. Th. F. L. S.	9,45	10,0	2,3	Enångers poststation.....	S. M. T. O. Th. F.L. 4,0	4,15
M. T. O. Th. F. L. S.	11,30	11,30	1,0	Njutångers gästgivaregård.....	S. M. T. O. Th. F.L. 2,30	2,30
M. T. O. Th. F. L. S.	2,0	—	1,5	Hudiksvalls postkontor.....	(S. M. T. O. Th. F.L. —	12,0
T. O. F. S.	—	3,0	1,1	Rogeta gästgivaregård (Välsta).....	S. T. Th. F. 10,45	—
T. O. F. S.	4,30	4,30	1,1	Ströms bruk.....	S. T. Th. F. 9,15	9,15
T. O. F. S.	6,15	6,15	1,0	Harmångers poststation (gästgivaregård).....	S. T. Th. F. 7,30	7,30
T. O. F. S.	7,45	8,0	0,7	Jettendals poststation (Frötens by).....	S. T. Th. F. 5,45	6,0
T. O. F. S.	9,0	9,15	0,3	Gnarps poststation.....	S. T. Th. F. 4,30	4,45
T. O. F. S.	10,30	10,45	0,3	Gnarps gästgivaregård.....	S. T. Th. F. 3,0	3,15
T. O. F. S.	11,15	11,15	2,0	Majs gästgivaregård.....	S. T. Th. F. 2,30	2,30
O.Th. L. M.	2,15	2,15	1,5	Svarviks poststation.....	L. M. O.Th. 11,30	11,30
O.Th. L. M.	4,0	4,15	1,0	Sundsvalls postkontor.....	L. M. O.Th. 9,30	9,45
O.Th. L. M.	5,45	—	19,0			8,0

Detta är den tidtabell som tillämpades för landsvägspostföringen mellan Bollnäs och Sundsvall när poststationen i Regnsjö blivit återinrättad. Beträffande ortmann med petitstil resp med svart inringade tiduppgifter hänvisas till förklaringen i bildtexten på sid 13.

Men fru Trapp återkallade sin underskrift. Det gick nämligen upp för henne att hon skulle fullgöra nattjänst på grund av tidpunkten för postförarens ankomst. Mot en extra ersättning av 15 kr i månaden förklarade hon sig då beredd att "mottaga" poststationen. Därmed sände postmästare Slettengren ett telegram till poststyrelsen.

Så där utan vidare kunde man inte acceptera en ytterligare utgift, som till och med var större än föreståndarens arvode. Slettengren fick nu poststyrelsens upp-

drag att göra en tjänsteresa till Regnsjö för att söka anskaffa en annan lämplig föreståndare. Hans rapport därefter till poststyrelsen innehöll bl a detta besked:

"Vid besök hos fru Trapp erhöll jag genom lämpliga föreställningar om den påföljd, en fortsatt vägran att mottaga poststationsföreståndarebefattningen för henne skulle medföra, slutligen hennes samtycke att i enlighet med kontraktet övertaga skötande av poststationen".

Fru Trapp fick alltså ta skeden i vacker hand, som man säger, och arbeta utan särskild gottgörelse för nattjobbet. Därmed hade andra perioden inträtt för poststationen i Regnsjö och den blev inte kortlivad, men i projekt "Nät 92" lämnades posten på entreprenad åt Servicehuset. Stavningen av poststationsnamnet hade ändrats till **Rengsjö** redan år 1891. Se även omslagets baksidor.

(Uppdaterad 1996)

Strömbacka

Strömbacka
1870-05-01--1880-03-31
1883-05-01--1964-09-30

Det kan synas egendomligt att räkna en poststation som funnits i tio år till de kortlivade. För poststationen med namnet Strömbacka gäller emellertid att den inrättades under en tid då relativt få poststationer fanns, d v s innan kronobrevbäringsreformen över en natt ökade antalet poststationer med mer än 500. Poststationen återinrättades den 1 maj 1883 efter en tids törnrosasömn, men jag har ändå ansett det av intresse för ortstämpelsamlare att beröra den här, särskilt som stämpelavtrycket med det ursprungliga namnet blivit tämligen sällsynt.

Poststationen har dessutom en speciell förhistoria. Redan 1864 försökte man inte bara få en poststation i Strömbacka utan också en ny postlinje. Frågan behandlades under våren och försommaren 1864 vid kommunalstämmor med Delsbo, Högs, Ljusdals, Tuna samt Norrbo och Bjuråkers församlingar. Stämmorna hölls med anledning av ett brev från kronofogde Lidén om de skjutsskyldiga vore intresserade av att utöka postföringen mellan Hudiksvall och Ljusdal från en till två gånger i veckan, d v s "dubbel postföring". (Enkel postföring innebar en tur i veckan). De ville inte vara med på detta mot oförändrad betalning utan endast om befordran av posten utlystes på entreprenad så att eventuell auktion skulle kunna ge dem bättre beting.

Postmästare Carl Ludvig Giertz i Ljusdal var däremot positiv och anförde avslutningsvis i sitt brev till poststyrelsen följande:

"Genom den nu föreslagna dubbla postgången, om den bifalles, tillskyndas mig flera nattposter med ökade göromål, men jag har icke kunnat tveka i valet, att för allmänt väl uppoffra egen bekvämlighet och därför varmt förorda en förbättring i det framåtskridande Hälsinglands postförhållanden".

Men länsstyrelsen i Gävle hade andra synpunkter och meddelade i brev till poststyrelsen den 8 augusti 1864 "dels att det synes Kungl.Maj:ts Befallningshavande vara uppenbart, att olägenhet skulle komma att tillskyndas de skjutsskyldiga, därest de, i brist av beting, skulle åläggas att fortskaffa ifrågakomna post, dels att de från Hudiksvall och Söderhamn i senare tider öppnade järnvägs- och kanalförbindelser icke lämpligen kunna anlitas för postbefordran av berörda poster och dels att vid Strömbacka Bruk eller i orten däromkring icke finnes någon tjänlig person, som skulle kunna antagas till poststationsföreståndare därstädes".

I vad gäller tanken på en poststation i Strömbacka och postföring dit ledde emellertid nya försök till att poststyrelsen beslutade öppna en poststation där med maj månads ingång 1870. Till föreståndare antogs bruksbokhållaren, och det blev ofta skifte på den tjänsten. Bland dem, som fick 60 riksdaler om året av postmedel för sitt arbete, kan nämnas A.Hassel, P O Svensk, Alfred Rundgren och Per Ferdinand Heijdenberg.

Den sistnämnde skrev den 15 november 1879 till poststyrelsen och sade upp sitt kontrakt villkorligt såvida inte ersättningen kunde höjas. Från poststationsföreståndare J Hallin i Bergsjö förelåg samtidigt ett motsvarande brev.

Poststyrelsen skrev då till länsstyrelsen och hemställde om indragning av poststationen i Strömbacka "då uppbördens är ringa och tillfälle förefinnes att i lösväska befordra brukets post". Länsstyrelsen svarade den 20 januari 1880 att poststationen i Strömbacka "synes utan nämnvärd olägenhet för orten kunna indragas, när bruksförvaltningen och arbetare vid Strömbacka bruk, som nu huvudsakligen begagna sig av nämnde station, äro i tillfälle att medelst lösväska besörja sin korres-

pondens och endast några få byar av mindre betydelse och med ringa korrespondens äro de enda som kunna få någon olägenhet av indragningen samt enär därtill kommer, att ingen lämplig person finnes, som vill för lägre arvode än 300 kronor åtaga sig föreståndarebefattningen därstädes".

På grundval härav beslöt poststyrelsen att dra in poststationen den 31 mars 1880. Efter framställning av Iggesunds bruk öppnades den på nytt den 1 maj 1883. Bruksbokshållaren Herman Olof Fredrik Swartz blev föreståndare. Han fick till en början nöja sig med 150 kr i årsarvode, höjt till 240 kr den 1 juli 1897 och till 300 kr sex år senare. Poststationen fick därefter i olika former finnas kvar till och med september 1964.

Tuna
1874-01-01--1875-12-31
Tunaby
1876-01-01--1879-03-31

Tuna(by)

Med namnet Tuna inrättades vid 1874 års ingång en poststation med postföring mellan Rogsta och Tuna. Det faktum att en poststation samtidigt inrättades med samma namn i Kalmar län visar något på den brådska som rådde när man organiserade postnätet i anslutning till att kronobrevbäringsansvaret övertogs av postverket.

Denna "miss" och många andra upptäcktes snart nog och "för att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn" fick poststationen i Gävleborgs län heta Tunaby med 1876 års ingång.

Redan den 24 januari 1876 påpekade postmästare C O W Söderström i Hudiksvall för poststyrelsen med anledning av det i avsnittet om "hembygdens stora postreform" omnämnda besparingscirkuläret att Tunaby hade ringa frimärksförsäljning och inte hade någon "anledning att bära sig och är dessutom alldeles otjänlig för tjänstebrevs befordran, då endast länsmanen finnes på platsen, och denne är i tillfälle att med allmänna posten, som tvenne gånger i veckan passerar förbi hans bostad, kunna få sina brev i lösväska såväl till Hudiksvall som Forsa, på vilket senare ställe kronofogden är boende. Jag tillstyrker därför på det högsta att denna poststation må bli indragen".

Postmästaren blev dock inte bönhörd omedelbart. Man avvaktade resultatet av förhandlingarna om att införa lantbrevbärning och inte förrän med mars månads utgång 1879 drogs poststationen in.

Uggelbo

Uggelbo
1863-02-01--1876-10-31

Poststationen med namnet Uggelbo fanns visserligen under mer än 13 år men jag har ändå ansett det värt att även ta med den i detta häfte. Den kom till så lång tid före kronobrevbäringsreformen att den kan ha sitt speciella intresse, särskilt som poststationerna inte fick några egna datumstämplar förrän i slutet av 1868.

Sekreterare Löfgren vid poststyrelsens "avdelning för tabellverket och skjutsärenden" (som poststyrelsens blivande trafikavdelning kallades en tid) skrev den 28 februari 1862 ett "vördsamt utlåtande" i anslutning till att länsstyrelsen i Gävleborgs län hade avgett ett yttrande den 5 januari 1861. Detta yttrande hade i och för sig manats fram av poststyrelsen för att påskynda en kartläggning av behovet av poststationer på landsbygden av det slag som regeringen bemyndigat poststyrelsen att inrätta genom ett beslut den 5 mars 1860.

Länsstyrelsen hade bland annat anfört "att Årsunda och Uggelbo socknar av Gästrikland såtillvida befinnas vanlottade, att någon post genom samma socknar ej framgår utan avhämta Årsunda korrespondenter sina brev vid Främligshem, 1 3/4 mil, och Uggelbo sockens sina från det på 2 mils avstånd belägna Wifors bruk".

Sekreterare Löfgren skrev att avståndet från Uggelbo församlings kyrka "till postlinjen Gävle - Söderhamn visserligen ej är större än 2 mil; men då någon annan post icke genomlöper ifrågavarande ort, därifrån väglängden är till Gävle 5 1/2 och till Söderhamn nära 8 mil samt till postanstalterna Bollnäs, Mora, Gagnef och Falun än längre, samt det icke bör förbises att invid denna sockenkyrka hava sitt läge tvenne stångjärnsbruk och en masugn utom de övriga dylika anläggningar som i trakten förefinnes, tvekar avdelningen ej uttrycka den åsikt, att orten äger grundade anspråk på att få sin

sannolikt ej obetydande korrespondens såmedelst underlättad, att någon postinrättning därstädes åvägabringas; och hemställer avdelningen därför, om ej Kungl. Styrelsen skulle finna skäligen besluta om öppnandet av en poststation utav det nya slaget vid Uggelbo kyrka i Gästrikland samt för sådant ändamål hos Kungl. Maj:it anhålla om nådigt bemyndigande att få inrätta post 2 gånger i veckan fram och åter mellan Uggelbo och Wij posthemman eller Bergs gästgivaregård i Hamrånge socken, för att däremellan och Gävle fortgå förenad med Stockholm-Haparanda-posten. Den för postverket härigenom uppkommande kostnad, uppgående i postföringsutgift till omkring 375 rdr rmt, jämte poststationsföreståndarens arvode, torde kunna anses bliva till större delen betäckt genom det porto, som i följd av poststationens tillkomst bör i postkassan inflyta".

Vid poststyrelsens behandling av Löfgrens utlåtande, troligen med denne själv som föredragande, beslöts att poststationen i Uggelbo skulle inrättas den 1 februari 1863, sedan väl regeringen medgett att en ny postgång fick inrättas mellan Gävle och Söderhamn. Samtidigt medgav regeringen några andra postgångar samt nya poststationer i Älvdalen, i Salbohed, i Sund och i Jämshög (diarienummer Klb 1862:1945).

När beslutet om en poststation i Uggelbo blev känt, anmälde sig musikdirektören och skolläraren Johan Fredrik Lagergren som sökande till befattningen. Han fick goda vitsord och antogs. Under hans korta tid som poststationsföreståndare avgjordes ett ärende som kan ha visst intresse för ortstämpelsamlare filatelister.

Lagergren hade via postinspektionen i Gävle hemställt om att poststationen i Uggelbo skulle förses med makuleringsstämpel, "helst makuleringen med bläck av frimärkena å alla de brev, som från poststation ingår till det kontor, varunder stationen lyder, dels krävde mycken tid, dels även ofta ledde till att breven nedsuddades". Poststyrelsen svarade emellertid den 17 september 1863 att man

"så mycket mindre f n funnit någon sådan apparat vara för poststationen erforderlig, som ingalunda, enligt stationens förmenande, vilket även Postinspektionen synes biträda, böra genom poststationen makuleras frimärkena å sådana, förut nämnda brev, som expedieras till den

postanstalt, varunder stationen lyder, utan gäller det i stationsföreståndarens skrivelse åberopade stadgandet i cirkulär nr 70 av den 27 november 1862 angående en del frimärkens överkorsande med bläck, enligt ordalydelsen ensamt sådana brev, som växlas direkt mellan två poststationer.

Å alla övriga, från en poststation inkomna brev skola jämlikt föreskriften i instruktionen för poststationsföreståndare av den 4 oktober 1860, § 11 mom 2, frimärkena makuleras först å det postkontor eller den postexpedition, med vilken stationen direkt utväxlar postförsändelser".

Lagergren fick redan samma år han tillträtt lämna över sin befattning till stationsmästaren August Wählberg. När denne begärde sitt entledigande fr o m den 15 augusti 1874, återtog Johan Fredrik Lagergren befattningen, blott för att uppleva poststationens indragning med oktober månads utgång 1876. Hans årsarvode på 300 kr hade genom poststyrelsens beslut den 24 mars 1876 hunnit höjas till 500 kronor men det kunde han inte få full glädje av.

Den 1 november 1876 öppnades i stället vid den fortsatt utbyggda Norra Stambanan en förenad post- och järnvägsstation med namnet Ockelbo. Stationsinspektoren Grand Hyddesterdahl blev dess förste föreståndare.

Undersvik

Undersvik
1874-07-01--1879-09-30

En av de brevlådor som sattes upp vid landsvägspostlinjerna efter enhetsportots införande 1855 hamnade i Undersvik vid postlinjen mellan Bollnäs och Ljusdal. Statistiken - i den mån den nu är tillförlitlig - visar att brevlådan utnyttjades ojämnt. Under 1870 lades t ex genomsnittligt 88 brev i månaden i den medan det bara rörde sig om 28 brev under 1871 men hela 125 under 1872.

Den 1 juli 1874 inrättades en poststation i Undersvik och brevlådan togs förmodligen ned. Till föreståndare antogs kyrkoherde E Hj Bergvall med 240 kr i årsarvode. Han lyckades få detta höjt till 400 kr efter poststyrelsens beslut den 14 februari 1879. Av denna pekuniära förbättring fick han inte glädje så länge för poststationen drogs in redan den 30 september samma år.

Bakom denna förändring ligger beslutet om att anlita järnvägslinjen Bollnäs-Järvsö för postbefordran. Flera postföringskontrakt upphörde "i enlighet med kontraktens ordalydelse". I dem fanns nämligen en passus om att de kunde upphöra utan föregående uppsägning om en närbelägen järnvägsanläggning kunde utnyttjas för postens befordran. Poststyrelsen uppdrog därför åt postmästaren i Bollnäs i ett brev den 19 september 1879 att bl a underrätta gästgivaren Per Larsson i Bollnäs och gästgivaren Per Olsson i Undersvik samt arrendatorn Olof Skoglund om att deras kontrakt upphörde vid månadens slut. De ansvarade för var sin del av landsvägspostföringen till dess tågen började befordra posten. Och Bergvall blev av med sitt kontrakt därför att poststationen i Undersvik drogs in samtidigt.

Wij

Wij
1874-01-01--1879-06-30

Vid postföringslinjen mellan Gävle och Härnösand öppnades den 1 januari 1874 en poststation med namnet Wij, belägen mellan Hudiksvalls postkontor och Njutångers gästgivaregård. Till föreståndare antogs Johan Pettersson med 150 kr i årsarvode.

Poststationen var föga lönsam och postmästaren i Hudiksvall berörde den med följande ord i sin redovisning den 24 januari 1876 av synpunkter på grund av poststyrelsens anmodan i besparingscirkuläret i september 1875:

"För övrigt må det tillåtas mig att föreslå indragning av Wij poststation, belägen en knapp $\frac{1}{2}$ mil från staden, i Idenors socken på vägen mellan Hudiksvall och Söderhamn samt lydande under Söderhamns postkontor. Denna poststation är alldeles överflödig, ty inom hela Idenors socken finnes ingen enda tjänsteman eller ståndsperson och då den lilla socknen utgör ett annex till Hudiksvall, så finnes pastor och pastorsexpeditionen förlagd härstädes".

Poststyrelsen vidtog i allmänhet inga omedelbara åtgärder när synpunkter kom in från postmästarna runt om i landet som resultat av "besparingscirkuläret". Så blev det inte heller med poststationen i Wij, som borde ha kunnat dras in redan vid det följande halvårsskiftet.

Ålders-, frejde- och arbetsbetng m. m.

1. Att *af J. Hendelbets Joh. Petterssons Dotter Amalia*
2. född den *4 Nov. år 1848 / Hudiksvall*
3. i *Idenors af Gisle Län* eger *God* Christendomskunskap
4. och är *Oförhindrad* att begäna *H. O. Mattvard, gamm. till*
5. *frjiden utan all anmärkning*
6. _____
7. warer härmed på begäran intygadt, *for uppgiften underl. att anmäla sig*
8. *till erhållande af anställning som föreläsare vid*
9. *Hudiksvall den 30 Jan. 1878.*

Johan Pettersson
Hudiksvall

Inte heller funderade man på indragning när föreståndaren, Johan Pettersson, avled den 22 januari 1878, utan dennes dotter Amalia Pettersson antogs till ny föreståndare. Hon fick emellertid finna sig i att poststationen drogs in den 30 juni 1879. Den blev således $5\frac{1}{2}$ år gammal.

Wik

Wik
1874-01-01--1877-06-30

En av de svårast dokumenterbara poststationer som öppnades i Gävleborgs län på grund av att postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen var den med namnet Wik. Den öppnades i Hamrånge socken med 1874 års ingång. Länsmannen J O Wallerström blev föreståndare med 150 kr i årsarvode. Såsom både olönsam och onödig drogs den in den 30 juni 1877 enligt poststyrelsens beslut den 5 mars 1877.

Litteratur om svensk post- och samhällshistoria

Detta är en komprimerad sammanfattning. Komplet förteckning med länsangivelser och prisuppgifter sänds utan kostnad efter hänvändelse till Erik Lindgren, Blåbärsvägen 4, 352 45 VÄXJÖ (Tel 0470-19354)

- Kommunikation i gränsbygd (bok 176 sidor)
- Kommunikation i Västbo (bok 192 sidor)
- Posthistoria från Ljungby kommun (bok 144 sidor)
- Kommunikation i Albo (bok 224 sidor)
- Kommunikation i Kinnevald (bok 112 sidor)
- Kongaposten (bok 162 sidor)
- Berättelser från glesbygd (bok 180 sidor)
- Mitt i Småland (bok 96 sidor)
- På post i Mo härad (bok 112 sidor)
- Posten i Njuring (bok 176 sidor)
- Humlegubbar (bok 176 sidor)
- Tunälänspost (häfte 40 sidor)
- På post i Norra Småland (bok 176 sidor)

Alla häfter avser småskrifter, 20 - 50 sidor

- Filatelli i postens cirkulär under 150 år
- Postorters namn som försvann
- Ortnamn i postadresser
- Ortnamnrevisionen 1939
- Något om posten vid järnvägen Stockholm-Uppsala
- Något om posten utmed Dala-Hälsinglands järnväg
- Något om posten utmed Gävle-Ockelbo järnväg
- D:o Dala-Ockelbo-Norrundets järnväg
- D:o Gävle-Dala järnväg
- D:o statsbanan Karlberg-Värtan
- D:o Uppsala-Gävle järnväg
- D:o Norrländska tvärbanan Sundsvall - Storlien
- D:o Norra Stambanan
- D:o Byvalla - Långshyttan
- D:o statsbanan Mellansel - Ömsköldsvik
- Posthistoria från Forsheda
- Posthistoria från Kåkindes härad
- Kortlivade postnamn i Örebro län
- Posten vid Nora-Karlskoga och Vikem-Möckelns järnvägar
- Posten vid järnvägarna Strömtorp - Otterbäcken och Gullspång - Torved
- Posten vid järnvägen Hässleholm - Kristianstad
- Posten vid järnvägen Hässleholm - Veinge
- Posten vid järnvägen Eslöv - Kristianstad
- Posten vid järnvägen Kristianstad - Brösarp
- Posten vid järnvägen Lund - Harlösa
- Posten vid järnvägen Ystad - Sankt Olof
- Posten vid järnvägen Brösarp - Ystad
- Litet om posten vid Inlandsbanan
- Något om posten i Handbörds härad
- Något om posten i Norra Möre
- Posten vid järnvägen Norrköping - Arkösund
- Glimtar från posten i Södra Möckleby (Degerhamn)
- Posthistoria från Jula-trakten
- Posthistoria från Vedens härad
- Posten vid Krösnabanan (Älmeboda-Nättraby)
- Posthistoria från Ronneby
- Om posten vid Blekinge kustbana
- Posthistoria från Rognäs
- När posten kom till Amemark
- Posthistoria från Vargbacken
- Posten vid järnvägen Dalby-Bjärsjölagård
- Posthistoria från Helgebodafors
- Posthistoria från Kållands härad
- Posthistoria från Karlsborgs kommun
- Posthistoria från Kinne härad
- Glimtar från posten i Väskinde
- Posthistoria från Barne härad
- Posthistoria från Åse härad
- Posthistoria från Laske härad
- Posthistoria från Frökinds härad
- Posthistoria från Gudhems härad
- Om post i Skövde kommuns landsbygd
- Posthistoria från Töreboda kommun
- Posthistoria från Gullspångs kommun
- Posthistoria från en del av Mariestads kommun
- Posthistoria från Ransbergs socken i Västergötland
- Posthistoriska glimtar från Lunds kommun
- Posthistoria från Tofteryds socken
- Något om posten i Gärdslösa-trakten
- Posthistoria från Valla socken på Tjörn i Bohuslän
- Något om kortlivad post i Halland
- Posthistoria från Asarums socken
- Posthistoria från Sölvesborgs kommun
- Posthistoria från Blekingekusten
- Posthistoria från Fridlevstad, Hjortsberga, Ringamåla, Sillhövda och Öljehult i Blekinge
- Kortlivade postnamn i Uppland
- Kortlivade postnamn i Västmanland
- Några kortlivade postnamn i Östergötland
- Poststationer vid Nordvästra stambanan
- Kortlivad skånsk post, del 1 f d Malmöhus län
- Kortlivad skånsk post, del 2 f d Kristianstads län
- Posthistoria från Villands härad
- Posthistoria från Möklinta socken och jvg Sala-Krylbo
- Kortlivade postnamn i Gävleborgs län
- Kortlivade postnamn i Kopparbergs län
- Kortlivade postnamn i Jämtlands län
- Kortlivade postnamn i norra Sverige
- Posthistoria från Inlands Södra härad
- Posthistoria från Tunge härad
- Posthistoria från Lane härad
- Posthistoria från Tanums härad
- Posthistoria från Bullarens och Sörbygdens härad
- Posthistoria från Kville härad
- Ersatt med nr 200, med ett mera fullständigt register
- Något om posten vid järnvägen Tingsryd Bredåkra
- Något om posten i Råå
- Posthistoria från Rydaholms socken
- Anteckningar om posten i Tving
- Om posten i trakten av Synnerby
- Om posten i Sexdrega pastorat

Tabell för Postens gång emellan Helsingland och Östre delen af Dalarne, upprättad på grund af Kongl. Brevvet den 2 November 1847.

En gång fram- och åter i hvarje vecka.					
Postens ankomst-		afstånd	Post-Contor och Skjut-Ornbyten.	Postens afgångs-	
dag.	tid.			dag.	tid.
	kl. f. m. eller e. m.	mil.		kl. f. m. eller e. m.	
Från Bollnäs till Mora.					
Bollnäs Post-Contor: Geseborgs Län					
Freitag.	9. f. m.	2 $\frac{1}{4}$	Alsta Postgård - i dito	Freitag.	4. f. m.
dito.	11. f. m.	2 $\frac{7}{8}$	Östana dito - i dito	dito.	9. f. m.
dito.	3. e. m.	2	Somna - i dito	dito.	11. f. m.
dito.	4. e. m.	2 $\frac{1}{2}$	Finnstuga Gästgärd i dito	dito.	3. e. m.
dito.	7 $\frac{1}{2}$ e. m.	1 $\frac{1}{2}$	Dalsfors Bruk i St. Kopparbergs Län	dito.	4. e. m.
dito.	12 natten	2 $\frac{1}{2}$	Arfwets Gästgärd i dito	dito.	7 $\frac{1}{2}$ e. m.
		4 $\frac{1}{4}$	hvarifrån denna Post fortstafas i för-	Freitag.	9. f. m.
		14 $\frac{1}{8}$	ening med Posten från Gagnef till		
Freitag.	4. e. m.		Mora Post-Contor St. Kopparb. L.		
Från Gagnef till Bollnäs					
Gagnefs Post-Contor: St. Kopparb. L.					
		6 $\frac{1}{8}$	hvarifrån denna Post bör fortstafas i	Freitag.	9. e. m.
			gemenskap med Moraposten till:		
Freitag.	9. f. m.	2 $\frac{1}{2}$	Arfwets Gästgärd i St. Kopparb. L.	Freitag.	12. midb.
dito.	4 $\frac{1}{2}$ e. m.	2 $\frac{1}{2}$	Dalsfors Bruk i - dito	Freitag.	10. e. m.
Måndag.	1 $\frac{1}{2}$ f. m.	1 $\frac{1}{2}$	Finnstuga Gästgärd i Geseborgs Län	Freitag.	1 $\frac{1}{2}$ f. m.
dito.	2 $\frac{1}{2}$ f. m.	1 $\frac{1}{2}$	Somna - i - dito	Freitag.	2 $\frac{1}{2}$ f. m.
dito.	6 $\frac{1}{2}$ f. m.	2	Östana Postgård i - dito	Freitag.	6 $\frac{1}{2}$ f. m.
dito.	7 $\frac{1}{2}$ f. m.	2 $\frac{1}{2}$	Alsta dito i - dito	Freitag.	7 $\frac{1}{2}$ f. m.
dito.	12 $\frac{1}{2}$ e. m.	2 $\frac{1}{4}$	Bollnäs Post-Contor i - dito		
		16 $\frac{1}{8}$			

Sahlun, J. G. Åkerbloms Boktryckeri, 1848.

VI

107 Något om posten i Listerby socken
 108 Om posten i Södra Kind
 109 Om posten i Madesjö
 110 Om posten i Västra Eds pastorat
 111 Om posten i Gårdserums pastorat
 112 Om posten i Gamleby och Överums pasatorat
 113 Posten vid järnvägen Malmö - Genarp
 114 Posten vid järnvägen Limmared - Holsljunga
 115 Om posten i Svenljunga pastorat
 116 Om posten i Kind vid gränsen till Småland
 117 Om posten i Olofströms kommun
 118 Om posten vid Västra Centralbanan
 119 Posten i trakten av Kvänum
 120 Om posten i Bjuvs kommun
 121 Posten i Varola, Vårsås och Mofalla i Västergötland
 122 Om posten i Fröjereds pastorat
 123 Poststationer vid järnvägen Uddevalla-Herrljunga
 124 I Sydost; posthistoria från Östra härad i Blekinge
 125 Om posten i Hällaryds paastorat
 126 Posten vid smalspåret Växjö-Västervik
 127 Posthistoria från Söderåkra
 128 Posten i Arby pastorat
 129 Posten i Vintrosa pastorat
 130 Posten i Högsby pastorat
 131 Posten i Höks härad
 132 Landsbygdspost i Skara kommun
 133 Posthistoria från Ore socken
 134 Aspelandspost
 135 Poststationer vid järnvägen Bränninge - Väderstad
 136 Om post i Ovanåkers kommun
 137 Om posten i Hästveda och Stoby pastorat
 138 Posthistoria från Förslövs och Hjälmarps pastorat
 139 Posten vid järnvägen Norrköping - Valdemarsvik
 140 Posthistoria från Vilske härad
 141 Om post vid järnvägen Jönköping - Gripenberg
 142 Posthistoria från Alingsås kommun
 143 Posthistoria från Bollebygds härad
 144 Posthistoria från Vättle härad i Västergötland
 145 Posthistoria från Kinnefjärdings härad
 146 Landsbygdspost i Strtanda härad
 147 Posthistoria från Saleby pastorat och Jungs socken
 148 Posthistoria från Vårgårda kommun
 149 Posthistoria från Malma socken i Västergötland
 150 Posthistoria från Viste härad
 151 Posthistoria från Ale härad
 152 Posthistoria från Skurups kommun
 153 Posten vid järnvägen Malmö - Ystad
 154 Posten vid järnvägen Börninge - Östratorp
 155 Om post i Norra Härene socken
 156 Posten vid järnvägen Borås - Ulricehamn
 157 Posten vid järnvägen Malmö - Simrishamn
 158 Kortlivade poststationer i sydöstra Skåne
 159 Posten vid järnvägen Kristianstad - Älmhult
 160 Kortlivad post på Gotland
 161 Några poststationer i Norra Tjust
 162 Posthistoria från Klippans kommun
 163 Posthistoria från Kärda
 164 Landsbygdsppost vid Mariestad - Kinnekulle järnväg
 165 Posten vid järnvägen Hästveda - Karpalund

166 Landsbygdspost i södra Tjust
 167 Posthistoria från Habo och Mullsjö kommuner
 168 Posthistoria från Tidaholms kommun
 169 Posthistoria från södra MARK
 170 Posthistoria från nordvästra Mark
 171 Posthistoria från BORDÖSTRA mARK
 172 Poststationer vid järnvägen Älmhult - Sölvesborg
 173 Posthistoria från Amås' socken
 174 Landsbygdspost vid jvgn Trollhättan - Nossebro
 175 Posthistoria från Valbo härad i Dalsland
 176 Posthistoria från Tierps kommun
 177 Posthistoria från Vette härad i Bohuslän
 178 Posthistoria från Seved hätrad i Kalmar län
 179 Kortlivad sömrländsk post, del 1
 180 Kortlivad sömrländsk post, del 2
 181 Om posten vid järnvägen Kilafors - Söderhamn
 182 Kortlivade småländska postnamn
 183 Kortlivade postnamn i Värmland
 184 Posthistoria från Harjagers hörad
 185 Kortlivade postnamn i Västergötland
 186 Om posten i Nordmarks socken i Fämebo härad
 187 Om posten vid Norbergs järnväg
 188 Om posten vid järnvägen Eslöv - Ystad
 189 Posthistoria från Torsås' pastorat i Kalmar län
 190 Något om posten vid Nordmark - Klarälvens järnväg
 191 Om posten vid Karlstad - Munkfors' järnväg
 192 Posten vid Skåne - Smålands järnväg, södra delen
 193 Posthistoria från Ljungby socken i Kalmar län
 194 Om posten i Byarns, Åkers och Kävsjö socknar
 195 Posthistoria från Fryele, Gällaryds och Hagshults socknar i Jönköpings län
 196 Om posten i Hånger, Tännö och Voxtorps socknar
 197 Om posten vid järnvägen Örebro - Svartå
 198 Posthistoria från Karlslunda pastorat
 199 Posthistoria från tolv orter i Södra Möre härad
 200 Guide för post- och samhällshistoria från mer än 4000 orter
 201 Något om posten i Robertsfors kommun
 202 Något om posten på Västra Orust
 203 Posthistoria från Sotenäs kommun
 204 Posthistoria från Östra Orusts härad
 205 Posthistoria från Flundre härad
 206 Om posten vid Mellersta Östergötlands järnväg
 207 Posthistoria från Redvägs härad
 208 Posthistoria från Ås härad
 209 Posthistoria från Gårdslösa pastorat
 210 Posthistoria från Glömminge och Torslunda pastorat
 211 Posthistoria från Mörbylånga pastorat
 212 Posthistoria från Södra Möckleby pastorat
 213 Posthistoria från Köpings pastorat på Öland
 214 Posthistoria från Högby pastorat på Öland
 215 Postuppsyningsmansplatser
 216 Om posten vid Gotlands järnvägar. 1878 års linjedel
 217 D:o, fortsättningen av 1878 års linjedel
 218 Något om posten i Nässjötrakten
 219 Om posten vid och omkring järnvägen Visby - Lärbrö
 220 Något om Postens historia på Tjörn
 221 Något om postens utveckling i Gäsene härad och angränsande socknar i Älvsborgs län

222 Posthistoriska glimtar från Gällivare kommun
 223 Något om posten vid järnvägen Frövi - Ludvika
 224 Något om posten vid Malmö - Kontinentens järnväg
 225 Något om posten på Stångenåset
 226 Om posten vid jvgn Malmö - Vellinge - Trelleborg
 227 Posthistoria från Öckerö kommun
 228 Posthistoria från Bankekinds härad
 229 D:o Inlands Fräkne och Inlands Torpe härader
 230 Posthistoriska glimtar från Arjeplogs kommun
 231 Posthistoria från Säffle
 232 Posthistoria från norra Gotland
 233 Om posten vid jvgn:na Slite - Klintehamn - Hablingbo
 234 Gotländsk utpost i öster
 235 Posthistoria från Östervåla pastorat
 236 Något om posten vid jvgn Göteborg - Borås
 237 Posthistoria från Laxå kommun
 238 Posthistoria från Hallsbergs kommun
 239 Posthistoria från Fjäre härad
 240 Posthistoria från Värmlandsnäs
 241 Posthistoria från Visnans härad
 242 Posthistoria från Silleruds socken
 243 Posthistoria från Årstad härad
 244 Posthistoria från Faurås härad
 245 Posthistoria från Nordmarks härad
 246 Posthistoriska glimtar från Resele socken
 247 Posthistoriska glimtar från Kils socken i Värmland
 248 Posthistoriska glimtar från Jösse härad
 249 Något om posten vid Östra Värmlands järnväg
 250 Posthistoria från Fämebo härad
 251 Posthistoria från Fryksdals härad del 1
 252 D:o, del 2 (postanstalter öppnade efter år 1875)
 253 Posthistoria från Älvdals härad
 254 Om posten vid Lelånganbanan
 255 Posthistoria från Vedbo härad i Dalsland
 256 Posthistoria från Tössbo härad i Dalsland
 257 Posthistoria från Grums härad i Värmland
 258 Posthistoria från Gillbergs härad
 259 Posthistoria från Leksands kommun
 260 Posthistoria från Nordfås härad i Dalsland
 261 Posthistoria från Nyeds, Våse och Ölme härader
 262 Posthistoria från Sundals härad i Dalsland
 263 Posthistoria från Sätters kommun i Dalarna
 264 Posthistoria från Gagnefs kommun i Dalarna
 265 Posthistoria från Forshälla och Resteröds socknar
 266 Posthistoriska anteckningar från Hisings härader
 267 Posthistoria från Kinda härad
 268 Posthistoria från Bråbo och Lösings härader
 269 Posthistoria från Valkebo och Vifolka härader
 270 Posthistoria från Dals och Lysings härader
 271 Posthistoria från Göstrings härad
 272 Posthistoria från Aska och Bobergs härader
 273 Posthistoriska anteckningar från Gullbergs härad
 274 Posthistoria från Memmings och Åkerbo härader
 275 Posthistoria från Finspånge läns härad
 276 Posthistoria från Hammarkinds härad
 277 Posthistoria från Hanekinds härad
 278 Posthistoria från Ydre härad
 279 Posthistoria från Skärkinds härad
 280 Något om posten vid järnvägen Hudiksvall - Bergsjö

VII

281 Något om posten vid Vimmeerby - Ydre järnväg
 282 Något om posten vid järnvägen Örebro - Norrköping
 283 Något om posten vid Östra stambanan
 284 Något om posten vid järnvägen Järna - Åby
 285 Något om posten vid Krylbo - Mjölby
 286 Något om posten vid Köping - Hulits järnväg
 287 D:o vid järnvägen Köping - Uttersberg - Riddarhyttan
 288 Något om posten vid Östra Centralbanan
 289 D:o Norsholm - Åtvidaberg - Västervik
 290 Något om posten vid Sala - Gysinge - Gävle järnväg
 291 Något om posten vid Falkenbergs järnväg
 292 Något om posten utmed Varberg - Åtrans järnväg
 293 D:o Kinnared - Fegens och Fegen - Åtrans järnväg
 294 D:o Runhällen - Enköpings järnväg
 295 D:o Hämnsand - Sollefteå järnväg
 296 Något om posten utmed Rimbo - Sunds järnväg
 297 Något om posten utmed Upsala - Lenna järnväg
 298 D:o Stockholm - Rimbo och Södra Roslags kustbanan
 299 D:o jvgn Danneborra - Harg och Faringe - Gimo
 300 Post-i-butik
 301 Något om posten vid järnvägarna Limesforsen - Brintbodarne och Vansbro - Malung
 302 Något om posten vid järnvägen Säma - Limesfors
 303 Något om posten vid Norra Södermanlands järnväg
 304 Något om posten vid Mellersta Södermanlands jvgn
 305 Något om posten vid Stockholm - Nynäs järnväg
 306 Något om posten vid jvgn Helsingborg - Ängelholm
 307 D:o Åstorp - Mölle och dess närhet
 308 D:o Flen - Oxelösund och dess närhet
 309 D:o Kolbäck - Flen och Rekarne - Valskog
 310 Något om posten vid Västra Stambanan, del 1
 311 Något om posten vid Västra Stambanan, del 2
 312 Något om posten vid jvgn Billesholm - Landskrona
 313 Något om posten vid järnvägen Eslöv - Klippan
 314 Något om posten vid järnvägen Eslöv - Helsingborg
 315 Något om posten vid jvgn Helsingborg - Hässleholm
 316 Något om posten vid jvgn Ängelholm - Landskrona
 317 D:o Västkustbanan, delen Malmö - Åstorp
 318 D:o Västkustbanan, delen Ängelholm - Halmstad
 319 D:o Västkustbanan, delen Halmstad - Varberg
 320 D:o Västkustbanan, delen Varberg - Göteborg
 321 D:o Stockholm-Västerås-Bergslagens jvgar, del 1
 322 D:o Stockholm-Västerås-Bergslagens jvgar, del 2
 323 D:o Stockholm-Västerås-Bergslagens jvgar, del 3
 324 D:o Mora - Älvdalens järnväg
 325 D:o Falun - Rättvik - Mora järnväg
 326 D:o Falun - Västerdalens järnväg
 327 Något om posten vid stambanan gm övre Norrland delen Bräcke - Långsele
 328 D:o, delen Långsele - Anundsjö
 329 D:o, delen Anundsjö - Vännäs
 330 D:o, delen Vännäs - Jörn
 331 D:o, delen Jörn - Boden
 332 Något om posten vid järnvägen Hoting - Långsele
 333 Något om posten vid järnvägen Storuman - Hällnäs
 334 Något om posten vid jvgn Nässjö - Oskarshamn
 335 Något om posten vid Stockholm-Saltsjöns järnväg
 336 D:o närmast Helsingborg-Råå-Ramlösa järnväg
 337 Något om posten i Ströms socken i Jämtland

VIII

- 338 Något om posten vid järnvägen från Växjö via Tingsryd till Blekingegränsen
339 Något om posten vid bohuslänska längdbanan
340 Något om posten vid Bergslagens järnvägar
341 Om postens historia i Enköpings kommun
342 Posthistoria kring järnvägen Halmstad - Värnamo
343 Något om posten vid järnvägen Kävlinge - Sjöbo
344 Posten vid järnvägen Halmstad - Bolmen
345 Om posten i Viske härad
346 Om posten i Himle härad
347 Om posten i Kvibille, Skavböke, Slättåkra, Steninge och Tylösand
348 Postfolkets vedermödor på 1800-talet
349 Posten vid järnvägen Höör - Hörby och dess närhet
350 Posten vid järnvägen Lund - Trelleborg
351 Posten vid S:a stambanan, del Malmö - Hässleholm
352 D:o, delen Hässleholm - Nässjö
353 D:o, delen Nässjö - Falköping
354 Posten vid Skåne-Smålands järnväg, norra delen
355 Posten vid järnvägen Borås - Alvesta
356 Posten vid järnvägen Vislanda - Bolmen
357 Posten vid järnvägen Vislanda - Karlshamn
358 Några kuriösa brev
359 Posten vid järnvägen Rydsgård - Trelleborg
360 Posten vid järnvägen Ängelholm - Klippan
361 Posten vid järnvägen Alvesta - Karlskrona
362 Posten vid järnvägen Kalmar - Karlskrona
363 Posten vid järnvägen Berga - Kalmar
364 Posten vid järnvägen Ystad - Skivarp
365 Posten vid järnvägen Värnamo - Nässjö
366 Posten vid järnvägen Nässjö - Kalmar
367 Posten vid järnvägen Hudiksvall - Ljusdal
368 Posten vid järnvägen Landskrona - Kävlinge - Lund
369 Posten vid järnvägen Mönsterås - Fagerhult
370 Posten vid järnvägen Emmaboda - Kalmar

- 371 Posten vid järnvägen Oskarshamn - Älgshultsby
372 Posten vid Östra Värends järnväg
373 Posten vid järnvägen Sävsjö - Mållila station
374 Posten vid järnvägen Jönköping - Vaggeryd
375 Posten vid järnvägen Sölvesborg - Hörviken
376 Posten vid järnvägen Torsås - Gullaboby
377 Posten vid järnvägen Uppsala - Enköping
378 Posten vid Ostkustbanans södra del
379 Posten vid järnvägen Bastuträsk - Skelleftehamn
380 Posten vid järnvägen Lysekil - Munkedal
381 Posten vid Malmbanan (södra delen)
382 Posten vid Malmbanan (norra delen)
383 Posten vid järnvägen Skara - Timmersdala
384 Posten vid Säfsnäs Jernväg
385 Postmästaröden i anslutning till Södra stambanans tillkomst
386 Om och kring några postorter i Färs härad i Skåne
387 Posthistoria från Viste härad i Jönköpings län
388 Posthistoria från Tveta härad i Jönköpings län
389 Något om posten i Gärdts härad i Skåne
390 Dito på landsbygden i f d Kristianstads län
391 Dito på landsbygden i f d Malmöhus län

Åtskilliga av dessa skrifter har tillkommit på grund av förfrågningar från mina läsare. Om Du har något speciellt önskemål, skriv till mig, så skall jag undersöka, om jag kan hjälpa Dig med någonting trots att jag inte längre har tillgång till något omfattande arkiv. Det kan eventuellt leda till ett nytt häfte i serien.

Adress: Erik Lindgren, Blåbärsvägen 4, 352 45 VÄXJÖ

Tidningsurklipp mars 1995

Postkontor i kommunal regi

RENGSJÖ Igår invigdes nya posten i Rengsjö.

– Det här är en bra lösning för Rengsjöborna som får behålla servicen, sade kommunalrådet i Bollnäs Olle Nilsson-Sträng, s, om att kommunen nu tar över postverksamheten på orten.

Knappt 1.500 invånare är inte tillräckligt för att kunna driva ett postkontor utan för stora förluster, enligt posten. I Rengsjö löstes problemet genom ett entreprenadavtal mellan Bollnäs kommun och posten.

Kommunen har tagit över postservicen som flyttat in servicehuset Ringshög. Några ur vårdpersonalen har fått en snabbutbildning i hur ett postkontor drivs och de ska nu sköta ruljangsen vardagar mellan klockan 14 och 17. Avtalet med posten ger kommunen

ersättning per försändelse och förhoppningen är att verksamheten ska gå ihop ekonomiskt, säger kommunalrådet Olle Nilsson-Sträng.

– Men framför allt är det viktigt att den här servicen finns kvar på orten, särskilt för de äldre.

Fler postkontor flyttas

Anders Persson är postmästare i Bollnäs och han tror att många av morgondagens postkontor på mindre orter kommer att integreras i butiker, bensinmackar eller i olika kommunala verksamheter.

– Målet är att bibehålla lika många serviceställen som vi har idag och det kan vi göra genom att utveckla olika typer av samarbetsavtal.

I Tallåsen får man bege sig till biblioteket med sina postärenden och i Stocka planeras det för ett postkontor i ortens livsmedelsbutik.

MATTIAS GUANDER